

Päätös jatkoselvitykseen ryhtymisestä Danish Agro Machinery Holding A/S:n ja Konekesko Oy:n yrityskauppaa koskevassa asiassa

SISÄLLYSLUETTELO

1	Asia.....	2
2	Asian vireilletulo.....	2
3	Osapuolet.....	2
4	Ratkaisu.....	2
5	Osapuolten harjoittama liiketoiminta ja yrityskaupan kuvaus.....	2
6	Sovellettava lainsäädäntö.....	3
6.1	Kilpailulain yrityskauppaa koskevat säännökset.....	3
6.2	Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn.....	4
7	Relevantit markkinat.....	4
7.1	Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista.....	4
7.2	Relevanttien markkinoiden määrittelyä koskeva oikeuskäytäntö.....	6
7.3	Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kannalta relevanteista markkinasegmenteistä.....	7
7.3.1	Maatalouskoneiden myyntimarkkina.....	7
7.3.2	Maataloustyökoneiden myyntimarkkina.....	11
7.3.3	Ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkina.....	13
7.3.4	Maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden varaosien myyntimarkkina.....	16
7.3.5	Huoltopalveluiden tarjonnan markkina.....	17
8	Yrityskaupan kilpailuvaikutukset.....	17
8.1	Ilmoittajan ja lausunnonantajien näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista.....	17
8.2	KKV:n markkinoiden rakennetta koskevat alustavat havainnot.....	19
9	Johtopäätökset.....	19
10	Sovelletut säännökset.....	19
11	Muutoksenhaku.....	20
12	Lisätiedot.....	20

1 Asia

Jatkoselvitykseen ryhtyminen yrityskauppa-asiassa Danish Agro Machinery Holding A/S / Konekesko Oy.

2 Asian vireilletulo

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (jäljempänä myös "KKV" tai "virasto") on 29.8.2018 ilmoitettu järjestely, jossa Danish Agro Machinery Holding A/S hankkii Konekesko Oy:n maatalouskoneita, maataloustyökoneita ja ympäristönhoitokoneita koskevan liiketoiminnan varat ja toiminnot.

3 Osapuolet

Danish Agro Machinery Holding A/S

Konekesko Oy

4 Ratkaisu

KKV ryhtyy asiassa jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

5 Osapuolten harjoittama liiketoiminta ja yrityskaupan kuvaus

1. **Danish Agro Machinery Holding A/S** (jäljempänä "ilmoittaja") on Danish Agro a.m.b.a:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Ilmoittaja on tanskalainen holdingyhtiö, joka on perustettu omistamaan ja hallinnoimaan muita maatalouskoneliiketoimintaa harjoittavia yhtiöitä. Danish Agro -konserni harjoittaa maatalouskoneliiketoimintaa Suomessa tytäryhtiönsä Hankkija Oy:n (jäljempänä "Hankkija") kautta. Danish Agro -konserni keskittyy maatalousliiketoimintaan Pohjois-Euroopassa ja on alan kuudenneksi suurin toimija Euroopassa harjoittaen toimintaa muun muassa Skandinaviassa, Baltian maissa, Pohjois-Saksassa, Puolassa ja Tšekissä. Hankkija harjoittaa maatalouskoneiden ja -työkoneiden maahantuontia, kauppaa ja huoltoa John Deere -tuotemerkin yksinomaisena jakelijana Suomessa. Maataloustyökoneiden markkinalla Hankkija myy myös muita tuotemerkkejä.
2. **Konekesko Oy** on osa Konekesko-konsernia ja Kesko Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Konekesko Oy on konekauppayritys, joka on aikaisempina vuosina keskittynyt rakennus-, tavarankäsittely-, ympäristö- ja maatalouskoneiden, kuorma- ja linja-autojen sekä vapaa-ajan koneiden maahantuontiin, myyntiin ja huoltopalveluihin. Nykyisin Konekesko Oy toimii maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoito-

koneiden maahantuonnin ja myynnin alalla. Sen liiketoiminta käsittää lisäksi maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristöhoitokoneiden varaosien maahantuonnin ja myynnin. Konekesko Oy:n merkittävin tuotevalikoima koostuu CLAAS-tuotemerkin maatalouskoneista ja varaosista.

3. Ilmoitettu yrityskauppajärjestely koskee Konekesko Oy:n maatalouskoneita, maataloustyökoneita ja ympäristöhoitokoneita koskevan liiketoiminnan varat ja toiminnot mukaan lukien mainittujen koneiden varaosien myynti (jäljempänä "Kohde"). Kohde sisältää CLAAS:in, Weidemannin ja Kubotan edustussopimukset ja erikseen sovittavat Konekesko Oy:n konevarastot.

6 Sovellettava lainsäädäntö

6.1 Kilpailulain yrityskauppaa koskevat säännökset

4. Kilpailulain (948/2011) 21 §:n 1 momentin mukaan yrityskaupalla tarkoitetaan: 1) kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimista; 2) elinkeinonharjoittajan koko liiketoiminnan tai sen osan hankkimista; 3) sulautumista; 4) sellaisen yhteisyrityksen perustamista, joka huolehtii pysyvästi kaikista itsenäiselle yritykselle kuuluvista tehtävistä.
5. Kilpailulain 21 §:n 3 momentin mukaan yrityskaupan osapuolella tarkoitetaan määräysvallan hankkijaa, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun liiketoiminnan tai sen osan hankkijaa, määräysvallan kohdetta, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa tai sen osaa, 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvaa yhteisöä tai säätiötä sekä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun yhteisyrityksen perustajaa.
6. Kilpailulain 22 §:n 1 momentin mukaan säännöksiä yrityskauppavalvonnasta sovelletaan yrityskauppaan, jossa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu liikevaihto ylittää 350 miljoonaa euroa ja jossa vähintään kahden yrityskaupan osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 20 miljoonaa euroa.
7. Kilpailulain 25 §:n 1 momentin mukaan markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.
8. Kilpailulain 26 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutkii yrityskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi.

9. Kilpailulain 44 §:n mukaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston 26 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

6.2 Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

10. Järjestelyssä on kyse kilpailulain 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimisesta.
11. Danish Agro -konsernin maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2017 oli 4220 miljoonaa euroa, josta 763 miljoonaa euroa kertyi Suomesta. Ilmoittajan maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2017 oli 350 miljoonaa euroa ja sillä ei ollut vuonna 2017 Suomesta kertynyttä liikevaihtoa. Hankkijan maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2017 oli 719 miljoonaa euroa, josta 684 miljoonaa euroa kertyi Suomesta. Kohteen maailmanlaajuinen liikevaihto vuonna 2017 oli 31 miljoonaa euroa, joka kertyi kokonaisuudessaan Suomesta.
12. Koska kilpailulaissa määritellyt liikevaihtorajat ylittyvät, järjestely kuuluu yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltamisalaan.

7 Relevantit markkinat

7.1 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

13. Ilmoittaja määrittelee relevanttien hyödykemarkkinoiden olevan seuraavat:
1. Maatalouskoneiden myyntimarkkina, sisältäen uusien ja käytettyjen maatalouskoneiden myynnin;
 2. Maataloustyökoneiden myyntimarkkina, sisältäen uusien ja käytettyjen maataloustyökoneiden myynnin;
 3. Ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkina, sisältäen uusien ja käytettyjen ympäristönhoitokoneiden myynnin; ja
 4. Maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden varaosien myyntimarkkina.
14. Ilmoittaja perustelee relevanttien hyödykemarkkinoiden määrittelyään yllä mainittujen markkinoiden 1-3 osalta tarjonnan korvattavuudella, minkä vuoksi kyseisiä markkinoita ei tulisi ilmoittajan mukaan jakaa edelleen kapeampiin relevantteihin markkinoihin.
15. Maatalouskoneiden myyntimarkkinan osalta ilmoittaja esittää, että tunnettujen tuotemerkkien valmistajat valmistavat maatalouskoneiden koko tuotevalikoiman, joten valmistajat voivat tällöin käyttää hyväkseen mallien, teknologian ja komponenttien yhteisiä piirteitä eri koneissa. Erityisesti suurten

ammattimaisten tilojen viljelijät tarvitsevat koneita kaikilta alamarkkinoilta. Tämän takia valmistajat pyrkivät tarjoamaan laajan valikoiman tuotteita yhden tuotemerkin alta ja usein edellyttävät jakelijoiden ottavan valikoimaansa täyden tuotevalikoiman. Ilmoittajan mukaan myös ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkinalla monien tuotemerkkien valmistajat, kuten John Deere ja Kubota, valmistavat kaikkia tähän markkinaan kuuluvia tuotteita.

16. Ilmoittaja esittää, että maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkinoita tai niiden mahdollisia alamarkkinoita ei tule jakaa edelleen uusien ja käytettyjen koneiden myyntimarkkinoihin. Ilmoittaja perustelee näkemystään sillä, että jokaisessa tuoteryhmässä uusilla ja käytetyillä koneilla on sama yleinen käyttötarkoitus ja ne suorittavat samoja toimintoja, minkä vuoksi kunkin tuoteryhmän sisällä uudet ja käytetyt tuotteet ovat toisiaan korvaavia käytön ja tarkoituksen suhteen. Ilmoittaja kuitenkin mainitsee, että omalla käyttövoimallaan toimivien koneiden osalta korvattavuus on suurempaa kuin hinattavien tuotteiden osalta.¹
17. Ilmoittajan mukaan uudet koneet tarjoavat uusinta teknologiaa, mutta ero uusimpiin käytettyihin koneisiin ei kuitenkaan ole merkittävä, minkä lisäksi uusien käytettyjen koneiden teknologiaa on mahdollista päivittää. Lisäksi ilmoittaja mainitsee, että käytettyjen koneiden hinnat ovat luonnollisesti uusien koneiden hintoja alhaisempia.
18. Ilmoittajan mukaan maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkinoilla useimmissa asiakkaan ja jakelijan välisissä kaupoissa asiakas antaa vanhan käytetyn koneensa vaihdossa ostaessaan uuden koneen. Koska koneiden elinkaari saattaa olla jopa 10–25 vuotta, käytettyjen koneiden myynti muodostaa merkittävän osan koneiden kokonaisymynnistä näillä kolmella markkinalla.
19. Ilmoittaja esittää, että maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkinoita ei tule jakaa edelleen tukku- ja vähittäismyynnin markkinoihin. Ilmoittajan mukaan Suomessa valmistajat/tavarantoimittajat käyttävät yleensä itsenäisiä markkinatoimijoita tuotteiden myyntiin ja palveluiden tarjoamiseen asiakkaille. Lantmännen Agro Oy:tä ja Agritek Oy:tä lukuun ottamatta toimijat myyvät tuotteet ja palvelut oman verkoston kautta eivätkä käytä itsenäisiä jälleenmyyjiä.
20. Ilmoittaja esittää, että maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden varaosien myyntimarkkinaa ei tule jakaa edelleen alkuperäisten ja ei-alkuperäisten varaosien myyntimarkkinoihin, vaan varaosien myyntimarkkinoita tulee tarkastella kokonaisuudessaan.

¹ Vaikka ilmoittajan mukaan mainitut kolme markkinaa käsittävät sekä uusien että käytettyjen koneiden myynnin, ilmoittaja on toimittanut kyseisten kokonaisymyyntien sekä niiden alamarkkinoiden osalta tietyt markkinatietoja erikseen uusista ja käytetyistä tuotteista, jotta KKV saisi markkinoista kokonaisvaltaisemman kuvan.

21. Ilmoittaja esittää, että maantieteelliset markkinat ovat vähintään kansalliset, kattaen koko Suomen kaikkien relevanttien hyödykemarkkinoiden osalta. Tätä ilmoittaja perustelee sillä, että jakelu toteutetaan maanlaajuisesti ja loppukäyttäjät ostavat kaikkien markkinoiden hyödykkeitä kansallisella tasolla.

7.2 Relevanttien markkinoiden määrittelyä koskeva oikeuskäytäntö

22. Euroopan komissio on määritellyt maatalouskoneiden relevantit markkinat vuonna 1999 antamassaan päätöksessä. Komissio jakoi maatalouskoneet neljään eri hyödykemarkkinaan: (i) traktorit, (ii) leikkuupuimurit, (iii) silppurit ja (iv) paalaimet. Traktoreiden markkina jaettiin edelleen kahteen alamarkkinaan, joista toinen muodostui perustraktoreista ja toinen puutarha- ja viini-tarhatraktoreista sekä kapeista ja erikoistraktoreista. Paalaimien markkinoilla pienkanttipaalaimet, suurpyöröpaalaimet sekä suurkanttipaalaimet muodostivat kolme erillistä alamarkkinaa.²
23. Euroopan komissio on vuonna 2000 antamassaan päätöksessä jakanut varaosien markkinan alamarkkinoihin, joita olivat (i) valmistajan alkuperäiset varaosat ja (ii) varaosat, jotka ovat yhteensopivia kaikkien rakennuskoneiden kanssa (ei-alkuperäiset varaosat).³
24. Tanskan kilpailuviranomainen on maaliskuussa 2018 antamassaan päätöksessä erottanut toisistaan (i) maatalouskoneiden myynnin, (ii) maatalouskoneiden varaosien myynnin, (iii) maataloustyökoneiden vähittäismyynnin ja (iv) huoltopalveluiden vähittäismyynnin. Maatalouskoneiden osalta erotettiin edelleen (i) traktoreiden, (ii) leikkuupuimureiden, (iii) kurottajien, (iv) paalaimien, (v) silppureiden ja (vi) heinätyökoneiden myynti. Kyseiset markkinat jaettiin lisäksi vähittäismyyntiin ja tukkumyyntiin sekä uusien ja käytettyjen koneiden myyntiin. Päätöksessä markkinamäärittely jätettiin kuitenkin avoimeksi.
25. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on arvioinut maatalouskoneiden markkinoita vuonna 2012 antamassaan yrityskauppaa koskevassa päätöksessä, jossa maatalouskoneiden markkinoita käsiteltiin kokonaisuutena – maataloustyökoneet mukaan lukien – mutta tuotteiden korvattavuutta ei tällöin otettu huomioon. Päätöksessä markkinamäärittely jätettiin kuitenkin avoimeksi.⁴

² Euroopan komission päätös asiassa COMP/M.1571 – New Holland / Case, 28.10.1999.

³ Euroopan komission päätös asiassa COMP.F.1/35.918 – JCB, 21.12.2000.

⁴ Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös asiassa dnro 663/14.00.10/2012 – DLA International Holdings A7S / Hankkija-Maatalous Oy, 14.12.2012.

7.3 Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kannalta relevanteista markkinasegmenteistä

7.3.1 Maatalouskoneiden myyntimarkkina

26. Ilmoittajan mukaan maatalouskoneiden myyntimarkkinaan kuuluvat uusien ja käytettyjen traktoreiden, leikkuupuimureiden, kurottajien ja rehunkorjuukoneiden myynti.
27. Ilmoittajan mukaan Hankkija jakelee maatalouskoneiden myyntimarkkinalla pääasiassa John Deeren koneita, mutta jonkin verran myös muiden tuotemerkkien, kuten Manitoun, Kronen ja Agronicin tuotteita. Lisäksi Hankkija myy useiden tuotemerkkien käytettyjä koneita, joita se saa enimmäkseen vaihdossa. Kohde puolestaan jakelee CLAAS-tuotemerkin koneita, mutta käytettyjen koneiden osalta se toimii samoin kuin Hankkija.
28. Ilmoittajan arvion mukaan maatalouskoneiden myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [285 – 315] miljoonaa euroa (MEUR), josta uusien maatalouskoneiden myynnin arvo on ollut [145 – 160] MEUR ja käytettyjen [135 – 150] MEUR.
29. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus maatalouskoneiden kokonaismyynnistä on ollut vuonna 2017 noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut [20 – 30] %. Ilmoittajan arvion mukaan Hankkijan markkinaosuus sekä uusien että käytettyjen maatalouskoneiden myynnissä on vuonna 2017 ollut [10 – 20] %, kun taas Kohteen markkinaosuus uusien maatalouskoneiden myynnissä on ollut [5 – 10] % ja käytettyjen maatalouskoneiden myynnissä [5 – 10] %. Näin ollen osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut uusien maatalouskoneiden myynnissä [20 – 30] % ja käytettyjen maatalouskoneiden myynnissä [20 – 30] %.
30. Ilmoittajan mukaan uusien ja käytettyjen maatalouskoneiden myyntimarkkina voidaan edelleen jakaa seuraaviin alamarkkinoihin:
 1. Traktoreiden myyntimarkkina
 2. Leikkuupuimureiden myyntimarkkina
 3. Kurottajien myyntimarkkina
 4. Rehunkorjuukoneiden myyntimarkkina

7.3.1.1 Traktoreiden myyntimarkkina

31. Ilmoittajan mukaan traktoreiden myyntimarkkina muodostuu kaikentyyppisten uusien ja käytettyjen tavallisten traktoreiden maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa.
32. Ilmoittajan mukaan traktorit voidaan jakaa tavallisiin traktoreihin sekä pien- ja minitraktoreihin. Tavallisia traktoreita käytetään maataloudessa monenlaisiin työtehtäviin, kuten perävaunujen vetämiseen yhdessä muiden maataloustyökoneiden ja etutyölaiteiden kanssa. Pien- ja minitraktoreita käytetään sen sijaan yleisemmin tarkempaa ja ketterämpää ohjattavuutta vaativissa työtehtävissä. Ilmoittajan näkemyksen mukaan tavallisia traktoreita ostavat lähinnä maanviljelijät viljelyä varten, kun taas pien- ja minitraktoreita ostavat useimmiten kunnat ympäristönhoitoa varten.
33. Ilmoittajan mukaan tavallisilla, maatalouskäyttöön tarkoitetuilla traktoreilla tehdään niiden koosta ja tehosta riippumatta samoja töitä. Ilmoittajan mukaan traktoreiden ryhmittely hevosvoimien perusteella olisi keinotekoista, sillä eri hevosvoimaluokissa ei ole merkittäviä eroja traktorien käytön kannalta. Lisäksi tavallisten traktorien hintaerot eivät tuotemerkkien tai mallien eroista huolimatta ole ilmoittajan mukaan merkittäviä.
34. Ilmoittajan mukaan traktoreita käytetään usein yhdessä etutyölaiteiden kanssa. Ilmoittaja ei ole eritellyt etutyölaiteita omaksi markkinakseen, sillä ilmoittajan mukaan jopa 50 % myydyistä traktoreista sisältää esimerkiksi etukuormaajan tai muun etutyölaitteen.
35. Ilmoittajan mukaan traktoreiden myyntimarkkinalla Hankkija on yksinomainen John Deere -tuotemerkin jakelija Suomessa, kun taas Kohde on yksinomainen CLAAS-tuotemerkin jakelija. Käytettyjä traktoreita Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.
36. Ilmoittajan arvion mukaan traktoreiden myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [200 – 250] MEUR, josta noin puolet [109,9 – 121,6 MEUR] on muodostunut uusien traktoreiden ja puolet käytettyjen traktoreiden myynnistä.
37. Hankkijan markkinaosuus traktoreiden kokonaisymyynnistä on ilmoittajan mukaan ollut vuonna 2017 noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Ilmoittajan mukaan uusien traktoreiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Käytettyjen traktoreiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %.

7.3.1.2 Leikkuupuimureiden myyntimarkkina

38. Ilmoittajan mukaan leikkuupuimureiden myyntimarkkina muodostuu kaiken tyyppisten uusien ja käytettyjen puimureiden maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa. Ilmoittajan mukaan leikkuupuimurit muodostavat yhden markkinan, sillä riippumatta niiden koosta, tehokkuudesta sekä muista teknisistä yksityiskohdista niitä voidaan käyttää samoihin käyttötarkoituksiin.
39. Ilmoittajan mukaan leikkuupuimureiden myyntimarkkinalla Hankkija on yksinomainen John Deere -tuotemerkin jakelija Suomessa, kun taas Kohde on yksinomainen CLAAS-tuotemerkin jakelija. Käytettyjä leikkuupuimureita Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.
40. Ilmoittajan arvion mukaan leikkuupuimureiden myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [30 – 35] MEUR, josta uusien leikkuupuimureiden myynnin osuus on ollut [14,9 – 16,5] MEUR ja käytettyjen [16 – 17,9] MEUR.
41. Ilmoittajan mukaan sekä Hankkijan että Kohteen markkinaosuus leikkuupuimureiden kokonaisymyynnistä on vuonna 2017 ollut noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %. Ilmoittajan mukaan uusien leikkuupuimureiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [20 – 30] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [40 – 50] %. Käytettyjen leikkuupuimureiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %.

7.3.1.3 Kurottajien myyntimarkkina

42. Ilmoittajan mukaan kurottajien myyntimarkkina muodostuu kaiken tyyppisten uusien ja käytettyjen kurottajien maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa.
43. Ilmoittajan mukaan kurottajat voivat suorittaa materiaalin kuormauksessa samankaltaisia tehtäviä kuin pienemmät kuormaajat ja etukuormaajalla varustetut traktorit, ja tuotteet ovat joissain määrin keskenään vaihtokelpoisia. Kurottajien korkeudesta johtuva parempi ulottuvuus tuo kuitenkin niille edun työtehtävissä, joissa tavaroita pitää nostaa paikkoihin, joihin muut koneet eivät ylety ja ne muodostavat siksi erillisen alamarkkinan traktoreista.
44. Ilmoittajan mukaan kurottajien myyntimarkkinalla Hankkija edustaa ainoastaan Manitou-merkkiä, kun taas Kohde on CLAAS-tuotemerkin yksinomainen jakelija. Käytettyjä kurottajia Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.

45. Ilmoittajan arvion mukaan kurottajien myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [10 – 15] MEUR, josta uusien kurottajien myynnin osuus on ollut noin [7,5 – 8,6] MEUR ja käytettyjen noin [4,8 – 5,8] MEUR.
46. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus kurottajien kokonaisymyynnistä on vuonna 2017 ollut noin [5 – 10] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [5 – 10] %. Ilmoittajan mukaan uusien kurottajien myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [5 – 10] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] %. Käytettyjen kurottajien myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [0 – 5] % ja Kohteen noin [0 – 5] %.

7.3.1.4 Rehunkorjuukoneiden myyntimarkkina

47. Ilmoittajan mukaan rehunkorjuukoneiden myyntimarkkina muodostuu kaitentyyppisten uusien ja käytettyjen ajosilppureiden, paalaimien ja noukinvaunujen maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa⁵. Ilmoittajan mukaan kaikki rehunkorjuukoneet tekevät pohjimmiltaan saman työn eli keräävät ja silppuavat leikatun ja mahdollisesti murskatun tuoreen heinän pellostosta, minkä lopputuloksena saadaan säilörehua.
48. Ilmoittajan mukaan rehunkorjuukoneiden tuoteryhmään sisältyy sekä omalla käyttövoimallaan toimivia että hinattavia koneita. Omalla käyttövoimalla toimivat rehunkorjuukoneet käsittävät omalla käyttövoimallaan toimivat ajosilppurit, jotka silppuavat maissia, heinää ja viljaa säilörehun tuottamiseksi. Ilmoittajan mukaan hinattavat ajosilppurit voivat suorittaa samoja tehtäviä. Hinattavat silppurit käsittävät ilmoittajan mukaan erilaisia vaunuja sekä paalaimia, muun muassa tarkkuussilppurivaunut sekä noukinvaunut ja pyöröpaalaimet, joissa koneen noukkimessa on silppuri.
49. Ilmoittajan mukaan rehunkorjuukoneiden myyntimarkkinalla Hankkija on yksinomainen John Deere -tuotemerkin jakelija, mutta lisäksi Hankkija myy muita uusia rehunkorjuukoneita, kuten paalaimia, myös Krone- ja Agronic-tuotemerkeiltä. Kohde on kyseisellä markkinalla CLAAS-tuotemerkin yksinomainen jakelija. Käytettyjä rehunkorjuukoneita Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.
50. Ilmoittajan arvion mukaan rehunkorjuukoneiden myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [21,8 – 24] MEUR, josta uusien rehunkorjuukoneiden myynnin osuus on ollut noin [17 – 19] MEUR ja käytettyjen noin [4,7 – 5,2] MEUR.

⁵ Ilmoittajan näkemyksen mukaan kaikki vedettävät silppurit ja paalaimet kuuluvat rehunkorjuukoneiden alamarkkinan lisäksi myös maataloustyökoneiden markkinaan.

51. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus rehunkorjuukoneiden kokonaismyynnistä on vuonna 2017 ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %. Ilmoittajan mukaan uusien rehunkorjuukoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [40 – 50] %. Käytettyjen rehunkorjuukoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %.
52. Ilmoittajan mukaan on mahdollista segmentoida omalla käyttövoimalla toimivat ajosilppurit potentiaalisiksi rehunkorjuukoneiden alamarkkinaksi. Ilmoittajan arvion mukaan omalla käyttövoimalla toimivien ajosilppureiden myynnin arvo on vuonna 2017 ollut noin [4 – 8] MEUR, josta uusien ajosilppureiden osuus on ollut noin [3 – 6] MEUR ja käytettyjen noin [1 – 3] MEUR.
53. Ilmoittajan mukaan sekä Hankkijan että kohteen markkinaosuus omalla käyttövoimalla toimivien ajosilppureiden kokonaismyynnistä on vuonna 2017 ollut noin [30 – 40] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [70 – 80] %. Ilmoittajan mukaan uusien omalla käyttövoimalla toimivien ajosilppureiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] % ja Kohteen noin [50 – 60] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [80 – 90] %. Käytettyjen omalla käyttövoimalla toimivien ajosilppureiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [40 – 50] % ja Kohteen noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [50 – 60] %.

7.3.2 Maataloustyökoneiden myyntimarkkina

54. Ilmoittajan mukaan maataloustyökoneiden myyntimarkkina koostuu kaikenlaisten uusien ja käytettyjen maataloustyökoneiden maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa. Ilmoittajan mukaan maataloustyökoneiksi katsotaan laitteet, jotka ovat yhteensopivia traktoreiden ja muiden maataloustyökoneiden kanssa. Maataloustyökoneiden myyntimarkkina koostuu laajasta valikoimasta tuotteita, joiden yhteinen tekijä on niiden ei-omalla käyttövoimallaan toimiva luonne.
55. Ilmoittajan mukaan maataloustyökoneiden myyntimarkkinalla Hankkija on John Deere -tuotemerkin yksinomainen jakelija, mutta se myy myös usean muun eri tuotemerkin erilaisia maataloustyökoneita. Kohde on aloittanut uusien maataloustyökoneiden myynnin vasta vuonna 2017 ja myy ainoastaan paalaimia ja heinätyökoneita yksinomaisesti CLAAS-tuotemerkillä. Käytettyjä maataloustyökoneita Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakailtaan.

56. Ilmoittajan arvion mukaan maataloustyökoneiden myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [185 – 205] MEUR, josta uusien maataloustyökoneiden myynnin osuus on ollut noin [140 – 155] MEUR ja käytettyjen noin [43 – 48] MEUR.
57. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus maataloustyökoneiden kokonaismyynnistä sekä uusien ja käytettyjen maataloustyökoneiden myynnistä on vuonna 2017 ollut noin [30 – 40] % ja Kohteen noin [0 – 5] %.
58. Ilmoittaja on toimittanut KKV:lle erikseen tiedot paalaimien ja heinätyökoneiden myynnin osalta, koska ne ovat osapuolten ainoita tosiasiallisesti päällekkäisiä tuotteita maataloustyökoneiden markkinalla.

7.3.2.1 Paalaimien myynti

59. Ilmoittajan mukaan myytävien paalaimien koko vaihtelee, ja ne tuottavat eri muotoisia ja kokoisia paaleja. Myös asiakaskunta erikokoisille ja erimuotoisille paaleille vaihtelee, sillä isommat maatilat ja tuottajat harkitsevat usein vain suuria paaleja/paalaimia. Paalaimilla paalataan säilörehua, heinää ja olkia, minkä takia ne kuuluvat myös rehunkorjuukoneiden markkinalle. Ilmoittajan mukaan jotkin paalaimet myös käärivät paalit muovikääreisiin. Kaikenlaisilla paalaimilla on kuitenkin pohjimmiltaan samalainen käyttötarkoitus ja ne suorittavat samat toiminnot. Kaikki Suomessa yleisesti käytössä olevat paalaimet ovat ei-omalla käyttövoimalla toimivia ja tarvitsevat lisäkoneen toimiakseen ja liikkuakseen.
60. Ilmoittajan arvion mukaan paalaimien myynnin arvo on vuonna 2017 ollut noin [14 – 18] MEUR, josta uusien paalaimien myynnin osuus on ollut noin [8 – 12] MEUR ja käytettyjen noin [5 – 8] MEUR.
61. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus paalaimien kokonaismyynnistä on ollut vuonna 2017 noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Ilmoittajan mukaan uusien paalaimien myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Käytettyjen paalaimien myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [20 – 30] %, kun taas Kohde ei ole myynyt käytettyjä paalaimia lainkaan.

7.3.2.2 Heinätyökoneiden myynti

62. Ilmoittajan mukaan heinätyökoneita ovat muun muassa leikkurit, silppurit, pöyhimet ja karhottimet. Ilmoittajan mukaan heinätyökoneet ja rehunkorjuukoneet eroavat toisistaan, sillä rehunkorjuukoneita käytetään säilörehun keräämiseen, kun taas heinätyökoneet ainoastaan leikkaavat ja levittävät leikatun aineksen. Heinätyökoneet ovat traktoreihin liitettäviä maatalouskoneita, joten ne ovat aina hinattavia.

63. Ilmoittajan arvion mukaan heinätyökoneiden myynnin arvo on vuonna 2017 ollut noin [16 – 21] MEUR, josta uusien heinätyökoneiden myynnin osuus on ollut noin [10 – 14] MEUR ja käytettyjen noin [4 – 8] MEUR.
64. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus heinätyökoneiden kokonaisymynnistä on ollut vuonna 2017 noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] %. Ilmoittajan mukaan uusien heinätyökoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] %. Käytettyjen heinätyökoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [10 – 20] %, kun taas Kohde ei ole myynyt käytettyjä heinätyökoneita lainkaan.

7.3.3 Ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkina

65. Ilmoittajan mukaan ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkina sisältää omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkukoneiden, lava-ajoneuvojen, pien- ja minitraktoreiden sekä kuormaajien myynnin.
66. Ilmoittajan arvion mukaan ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkina on vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [67 – 74] MEUR, josta uusien ympäristönhoitokoneiden myynnin osuus on ollut noin [47,5 – 52,5] MEUR ja käytettyjen noin [19 – 21] MEUR.
67. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus ympäristönhoitokoneiden kokonaisymynnistä on ollut vuonna 2017 noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Ilmoittajan mukaan uusien ympäristönhoitokoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Käytettyjen ympäristönhoitokoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %.
68. Ilmoittajan mukaan uusien ja käytettyjen ympäristönhoitokoneiden myyntimarkkina Suomessa voidaan edelleen jakaa seuraaviin alamarkkinoihin:
1. Omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkukoneiden myyntimarkkina
 2. Lava-ajoneuvojen sekä pien- ja minitraktoreiden myyntimarkkina
 3. Kuormaajien myyntimarkkina

7.3.3.1 Omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkuukoneiden myyntimarkkina

69. Ilmoittajan mukaan omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkuukoneiden myyntimarkkina muodostuu kaikenlaisten uusien ja käytettyjen leikkuukoneiden maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa. Ilmoittajan mukaan markkinalla on laaja valikoima laitteita, joihin kuuluu sekä ammattimaisia että ”puoliammattimaisia” tuotteita.
70. Ilmoittajan mukaan omalla käyttövoimallaan toimivia ammattimaisia ruohonleikkuukoneita käyttävät kunnat, urheilukerhot ja yksityishenkilöt alueidensa hoitamiseen. Lisäksi ilmoittaja huomauttaa, että ruohonleikkuukoneella varustettua minitraktoria käytetään yleisesti samaan tarkoitukseen kuin omalla käyttövoimallaan toimivia ammattitason ajettavia ruohonleikkuukoneita.
71. Ilmoittajan mukaan kyseisellä markkinalla Hankkija toimii John Deere -tuotemerkin yksinomaisena jakelijana, mutta edustaa myös Jonsered-tuotemerkkiä. Kohde puolestaan edustaa yksinomaisesti Kubota-tuotemerkkiä. Käytettyjä koneita Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.
72. Ilmoittajan arvion mukaan omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkuukoneiden myynnin arvo on vuonna 2017 ollut noin [5,2 – 5,7] MEUR, josta uusien ruohonleikkuukoneiden myynnin osuus on ollut noin [4 – 4,4] MEUR ja käytettyjen noin [1,05 – 1,2] MEUR.
73. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkuukoneiden kokonaismyynnistä on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [20 – 30] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %. Ilmoittajan mukaan uusien ruohonleikkuukoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [20 – 30] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %. Käytettyjen ruohonleikkuukoneiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %.

7.3.3.2 Lava-ajoneuvojen sekä pien- ja minitraktoreiden myyntimarkkina

74. Ilmoittajan mukaan lava-ajoneuvojen sekä pien- ja minitraktoreiden myyntimarkkina muodostuu kaikenlaisten uusien ja käytettyjen lava-ajoneuvojen

sekä pien- ja minitraktoreiden maahantuonnista ja vähittäismyynnistä Suomessa.⁶

75. Ilmoittajan mukaan kyseisellä markkinalla Hankkija toimii John Deere -tuotemerkin ja Kohde Kubota-tuotemerkin yksinomaisena jakelijana. Käytettyjä tuotteita Hankkija ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.
76. Ilmoittajan arvion mukaan lava-ajoneuvojen sekä pien- ja minitraktoreiden myynnin arvo on vuonna 2017 ollut noin [15 – 16,5] MEUR, josta uusien tuotteiden myynnin osuus on ollut noin [10,5 – 11,6] MEUR ja käytettyjen noin [4,6 – 5,1] MEUR.
77. Ilmoittajan mukaan sekä Hankkijan että Kohteen markkinaosuus lava-ajoneuvojen sekä pien- ja minitraktoreiden kokonaisymyynnistä on ollut vuonna 2017 noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %. Ilmoittajan mukaan uusien tuotteiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [10 – 20] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [30 – 40] %. Käytettyjen tuotteiden myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %.

7.3.3.3 Kuormaajien myyntimarkkina

78. Ilmoittajan mukaan kuormaajien myyntimarkkina muodostuu erilaisten uusien ja käytettyjen kuormaajien vähittäismyynnistä Suomessa. Kuormaajia käytetään maanviljelyssä laajasti materiaalien kuormaamiseen ja purkamiseen sekä ympäristönhoitotoimiin, mutta ne voidaan korvata esimerkiksi etukuormaimella varustetulla traktorilla tai kauhalla varustetulla kurottajalla.
79. Ilmoittajan mukaan painavimpia kuormaajia ei kuitenkaan voida korvata, koska niiden nostamat materiaalmäärät ovat liian suuria muille koneille. Tämän vuoksi kuormaajien markkina on mahdollista jakaa pieniin ja raskaisiin kuormaajiin, jolloin kuormaajatyypin erottelukijänä toimii nostokapasiteetin raja (noin 10 tonnia). Ilmoittajan mukaan Hankkija ei kuitenkaan myy raskaampia kuormaajia, joten ilmoittajan toimittamat markkinatiedot koskevat vain pienempiä kuormaajia.
80. Ilmoittajan mukaan kuormaajien myyntimarkkinalla Hankkija edustaa Avant- ja Mustang-tuotemerkkejä, kun taas Kohde toimii Weidemann-tuotemerkin yksinomaisena jakelijana, mutta on aloittanut vuonna 2018 myös CLAAS-tuotemerkin raskaiden kuormaajien jakelun. Käytettyjä kuormaajia Hankkija

⁶ Kappaleessa 7.3.1.1 esitettiin ilmoittajan perustelut sille, miksi mini- ja pientraktorit sekä tavalliset traktorit eivät kuulu samalla tuotemarkkinoille.

ja Kohde sen sijaan myyvät useilta tuotemerkeiltä riippuen siitä, mitä ne ovat vastaanottaneet vaihdossa asiakkailtaan.

81. Ilmoittajan arvion mukaan kuormaajien myynnin arvo on vuonna 2017 ollut noin [47,5 – 52,5] MEUR, josta uusien kuormaajien myynnin osuus on ollut noin [34,5 – 38] MEUR ja käytettyjen noin [14,1 – 15,5] MEUR.
82. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus kuormaajien kokonaisymyynnistä on ollut vuonna 2017 noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Ilmoittajan mukaan uusien kuormaajien myynnissä Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %. Käytettyjen kuormaajien myynnissä Hankkijan markkinaosuus on puolestaan ollut noin [20 – 30] % ja Kohteen noin [0 – 5] %, joten osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on ollut noin [20 – 30] %.

7.3.4 Maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden varaosien myyntimarkkina

83. Ilmoittajan mukaan varaosien myyntimarkkina muodostuu erilaisten varaosien maahantuonnista ja myynnistä, koskien sekä alkuperäisiä että ei-alkuperäisiä maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden varaosia Suomessa.
84. Ilmoittajan mukaan Suomessa on tyypillistä, että tuotemerkkikohtaisia alkuperäisvaraosia käytetään pääasiassa koneen tai maataloustyökoneen elinkaaren alussa myös takuuehtojen vuoksi, kun taas ei-alkuperäisten varaosien käyttäminen lisääntyy koneen vanhetessa. Ei-alkuperäisten varaosien laatu ja käyttöikä ovat alhaisempia kuin alkuperäisten varaosien, mutta asiakkaat käyttävät ei-alkuperäisiä varaosia etenkin koneissa, joita ei käytetä intensiivisesti. On yleistä, että sama varaosa on yhteensopiva monen erilaisen maatalouskone- ja maataloustyökoneen kanssa, minkä takia varaosia ei ole mahdollista tunnistaa konetyypin mukaan.
85. Ilmoittajan mukaan markkinatoimijat saavat alkuperäisiä varaosia valmistajalta eivätkä myy ei-alkuperäisiä varaosia. Markkinatoimijoilla on yleensä omat varaosamyymäläverkostonsa ja valtuutetut varaosaliikkeet. Tämän lisäksi markkinalla toimii huoltoliikkeitä, joilla on tyypillisesti eri tuotemerkkien alkuperäisiä ja ei-alkuperäisiä varaosia.
86. Ilmoittajan arvion mukaan alkuperäisten varaosien markkina on kokonaisuudessaan vuonna 2017 ollut arvoltaan noin [67 – 73] MEUR. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [10 – 20] % ja Kohteen noin [5 – 10] %. Yhteinen markkinaosuus on tällöin [20 – 30] %.

7.3.5 Huoltopalveluiden tarjonnan markkina

87. Ilmoittaja on esittänyt, että kyseessä oleva yrityskauppa vaikuttaa myös huoltopalveluiden tarjonnan markkinaan sisältäen korjaus- ja huoltotyön, vaikka Kohde osallistuu markkinaan ainoastaan sopimushuoltoverkoston kautta.
88. Huoltopalveluiden tarjonnan markkina muodostuu huoltopalveluiden myynnistä, mukaan luettuna maatalouskoneiden, ympäristökoneiden ja maataloustyökoneiden huollosta ja korjauksesta Suomessa. Käytännössä markkinalla toimivat Hankkija ja ACGO Suomi Oy, joilla on omat huoltoliikkeet sekä huoltopalveluita tarjoavat valtuutetut itsenäiset alihankkijat ja valtuuttamattomat itsenäiset yrittäjät. Tämän lisäksi loppuasiakkaat myös huoltavat jonkin verran itse koneitaan.
89. Ilmoittajan mukaan markkinan koko on vuonna 2017 ollut noin [23–26] MEUR. Hankkijan markkinaosuus on ollut noin [0 – 5] %.

8 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

8.1 Ilmoittajan ja lausunnonantajien näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

90. Ilmoittajan mukaan maatalouskoneiden alamarkkinoista Hankkija on markkinajohtaja ainoastaan rehunkorjuukoneiden myyntimarkkinalla. Yrityskauppa vahvistaa entisestään Hankkijan asemaa kyseisellä markkinalla, mutta ilmoittajan näkemyksen mukaan markkinalle jää edelleen useita vahvoja kilpailijoita.
91. Ilmoittajan mukaan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on merkittävä omalla käyttövoimallaan toimivien ajosilppureiden potentiaalisella markkinasegmentillä. Ilmoittajan mukaan kyseisen segmentin kokonaisymyynnin volyyymi on kuitenkin ainoastaan muutama kone vuodessa, joten sillä ei ole merkitystä yleisen markkinoiden kilpailutilanteen kannalta. Lisäksi ilmoittaja esittää, että hinattavat rehunkorjuukoneet ovat omalla käyttövoimallaan toimiville ajosilppureille korvaavia vaihtoehtoja, mikä aiheuttaa kilpailupainetta kyseisellä potentiaalisella markkinasegmentillä.
92. Ilmoittajan mukaan AGCO Suomi Oy säilyttää paikkansa markkinajohtajana sekä traktoreiden että leikkuupuimureiden myyntimarkkinalla, minkä lisäksi jälkimmäisellä markkinalla varteenotettavia kilpailijoita ovat myös Agritek Oy ja sen jälleenmyyjät sekä Turun Konekeskus Oy.
93. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus kasvaa maataloustyökoneiden myyntimarkkinalla vain vähäisesti yrityskaupan johdosta, sillä Kohde on aloittanut toiminnan markkinalla vasta vuonna 2017. Lisäksi osapuolten toiminnassa markkinalla on tosiasiallista päällekkäisyyttä ainoastaan paa-laimien ja heinätyökoneiden osalta. Ilmoittaja esittää, että vaikka se on suu-

rin toimija maataloustyökoneiden myyntimarkkinalla, siihen kohdistuu merkittävää kilpailupainetta muun muassa Lantmännen Agro Oy:n taholta.

94. Ilmoittajan mukaan keskittymästä tulee markkinajohtaja sekä omalla käyttövoimallaan toimivien ammattitason ajettavien ruohonleikkuukoneiden myyntimarkkinalla että lava-ajoneuvojen sekä pien- ja minitraktoreiden myyntimarkkinalla. Ilmoittaja kuitenkin esittää, että keskittymä tulee kohtaamaan kovaa kilpailupainetta muilta markkinatoimijoilta. Ilmoittajan mukaan Hankkijan markkinaosuus kasvaa yrityskaupan myötä kuormaajien myyntimarkkinalla ainoastaan vähäisessä määrin.
95. Ilmoittajan mukaan ACGO Suomi Oy on markkinajohtaja maatalouskoneiden, maataloustyökoneiden ja ympäristönhoitokoneiden varaosien myyntimarkkinalla ja säilyttää asemansa myös yrityskaupan jälkeen. Ilmoittajan mukaan on lisäksi huomattava, että jotkin toimijat saattavat mahdollisesti ryhtyä maatalouskonemerkkien varaosien varastotoimijoiksi Suomessa.
96. Ilmoittaja esittää yleisesti, että valmistajilla on paljon valtaa markkinatoimijoihin. Markkinoille ovat ominaisia vahvat monikansallisten valmistajien tuottamat maailmanlaajuiset tuotemerkit, jotka toimivat globaalilla tasolla ja asettavat paineita jakelijoille. Valmistajien liikevoitto riippuu lähes täysin niiden kansallisten jakelijoiden menestyksestä. Yleisesti ottaen valmistajat tarkistavat ovatko jakelijat saavuttaneet myyntitavoitteet: mikäli jakelija ei ole saavuttanut tavoitetta, uhkaa sitä edustussopimuksen menettäminen. Näin ollen Hankkijan ja Kohteen välisen kilpailun heikentyminen johtaisi ilmoittajan näkemyksen mukaan myös alhaisempaan myyntiin, mikä puolestaan uhkasi osapuolten omaa liiketoimintaa.
97. Ilmoittaja katsoo, että markkinoiden tehokkaan kilpailutilanteen vuoksi se ei pysty hankkimaan sellaista merkittävää markkinavoimaa, joka riittäisi vaikuttamaan kilpailuparametreihin, mukaan lukien harjoittamaan määräysvaltaa hintojen tai tuotteiden laadun suhteen. Sekä Hankkija että Kohde altistuvat vahvalle kilpailupaineelle muiden jakelijoiden taholta ja jokaisella markkinalla säilyy useita vahvoja kilpailijoita. Lisäksi asiakkailta on useita keskenään korvattavissa olevia vaihtoehtoja haluttujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan eikä yrityskauppa muuta tilannetta. Vähittäismyyjän vaihto ei vaadi ylimääräisiä kuluja eikä siihen sisälly asiakkaalle uponneita kustannuksia.
98. Ilmoittajan näkemyksen mukaan keskittymästä ei tule edellä mainituista syistä seuraamaan haitallisia kilpailuvaikutuksia, minkä vuoksi yrityskauppa tulisi hyväksyä.
99. Erään lausunnonantajan mukaan osapuolten valikoimiin kuuluvat tuotemerkit (John Deere ja Kubota) muodostavat kiinteistön- ja ympäristönhoitoon suunnattujen pien- ja minitraktoreiden erittäin suuren osan Suomen markkinoiden myynnistä. Lisäksi lausunnonantaja toteaa, että yrityskaupan toteutuessa keskittymä hallitsisi omalla käyttövoimallaan toimivien ajosilppu-

reiden markkinasegmentillä kolmea merkittävintä tuotemerkkiä (John Deere, CLAAS ja Krone). Lausunnonantaja ottaa esiin, että vaikka kyseisten koneiden vuosittainen kappalemääräinen myynti on pientä niin koneiden korkea hinta (n. 300 000 euroa) tekee markkinasta kuitenkin merkityksellisen. Lausunnonantaja kokee, että kyseisten koneiden merkitys myös kasvaa jatkuvasti tilakoon kasvun myötä.

8.2 KKV:n markkinoiden rakennetta koskevat alustavat havainnot

100. KKV:n markkinoiden rakennetta koskevan alustavan tarkastelun perusteella on mahdollista, että yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus muodostuu suhteellisen korkeaksi joillakin relevanteilla markkinasegmenteillä. Erityisen korkeaksi osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus vaikuttaa nousevan omalla käyttövoimalla toimivien ajosilppureiden myynnin markkinasegmentillä, jolla yhteenlaskettu markkinaosuus on KKV:n alustavien havaintojen perusteella [80 – 90] prosenttia. Myös leikkuupuimureiden myynnin markkinasegmentillä osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on KKV:n alustavan tarkastelun perusteella [40 – 50] prosenttia, minkä lisäksi keskittymästä tulisi yrityskaupan myötä markkinajohtaja kyseisellä segmentillä.

9 Johtopäätökset

101. Alustavan tarkastelun sekä aikaisemman oikeuskäytännön perusteella on epävarmaa, tuleeko relevantit tuotemarkkinat määritellä ilmoittajan esittämällä tavalla. Ottaen huomioon edellä mainitut markkinoiden rakennetta koskevat alustavat havainnot KKV pitää tarpeellisena jatkaa selvityksiä relevanttien markkinoiden määrittelemiseksi.
102. Alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia erityisesti leikkuupuimureiden myyntimarkkinalla sekä rehunkorjuukoneiden myyntimarkkinalla taikka rehunkorjuukoneiden myyntimarkkinasta mahdollisesti erotettavalla omalla käyttövoimalla toimivien ajosilppureiden myynnin markkinasegmentillä. Asiassa on aiheellista tutkia jatkoselvityksessä yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yksityiskohtaisesti sen arvioimiseksi, johtaako yrityskauppa kilpailun olennaiseen estymiseen joillakin selvityksen kohteena olevista markkinoista.
103. Asian selvitysvaihe huomioon ottaen virasto ei ota täsmällisesti kantaa yrityskaupan kilpailuvaikutuksiin.

10 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki 21, 22, 24 ja 26 §.

11 Muutoksenhaku

Kilpailulain 44 §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea muutosta tähän KKV:n päätökseen valittamalla.

12 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat tutkija Taru-Tuulia Tammi, puhelin 029 505 3024, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi ja erikoistutkija Samuli Muotka, puhelin 029 505 3680, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Tutkija

Taru-Tuulia Tammi